

Nr 111**Av herr Mattsson m. fl., om sänkning av avgifterna för upprättande av täckdikningsplaner.**

(Lika lydande med motion nr 96 i Första kammaren)

För såväl den enskilde lantbrukaren som för samhället är det angeläget att åkerjorden är täckdikad. Täckdikning behövs för att erhålla fullgoda skördar, men också för att möjliggöra den allt mer förekommande användningen av maskiner inom jordbruket. Dessutom minskas behovet av arbetskraft, om jorden är riktigt dränerad, och det är avsevärt större möjligheter att ha god hävd och struktur på densamma, om den är dränerad än om den är sur och tillpackad.

Fortfarande finns det emellertid betydande arealer av den åkerjord vilken beräknas bestå såsom sådan som inte är dränerad. För att täckdikningen skall bli riktigt utförd bör en plan upprättas med beskrivning på hur arbetet skall utföras. Tyvärr täckdikas varje år en hel del jord utan att täckdikningsplan upprättats. Orsaken härtill är som regel att lantbrukarna söker nedbringa de höga kostnader som fullständig dränering innebär. Detta är förstäeligt med tanke på jordbrukets bekymmersamma ekonomiska läge. Men att täckdika utan att först ha låtit upprätta en täckdikningsplan leder ofta till felinvesteringar på grund av ofullständig dränering, felaktiga rördimensioner o. s. v. Därjämte föranleder det ofta olägenheter, särskilt för nya ägare, då reparationer skall utföras och då nya vägar skall anläggas över åkrarna.

Statsmakterna lämnar bidrag till täckdikning efter behovsprövning. Alla lantbrukare kan sålunda inte erhålla statsbidrag till dränering och då icke heller till utgifterna för att låta upprätta täckdikningsplaner. De som erhåller statsbidrag till dränering får räkna in jämväl kostnaden för täckdikningsplanen, varpå bidrag utgår på den sammanlagda kostnaden. Statsbidraget uppgår till 25 % av kostnaden i normalfallen för den som erhåller bidrag, medan de som täckdika i anslutning till yttre rationalisering, t. ex. vid sammanläggning av två fastigheter, kan erhålla bidrag med upp till 40 %.

Den enskilde lantbrukaren blir av lantbruksnämnden debiterad kostnaden för upprättande av täckdikningsplan efter fastställd taxa (lantbruksnämndstaxan). Denna taxa har tidigare av lantbrukarna ansetts vara för hög, men den höjdes ändå den 1 juli 1962 och utgör nu för plan omfattande över 5 hektar 72 kr. i grundavgift och 22 kr. för varje påbörjad hektar samt för plan under 5 hektar 35 kr. per hektar. Motiveringen för denna höjning angavs vara höjda löner till tjänstemännen, vilket medfört en ökning av

självkostnaden för verksamheten. Det kan emellertid ifrågasättas om det är rätt, att ökade lönekostnader, som inte kan täckas av rationaliseringar inom förvaltningen, skall övervältras på de lantbrukare som anlitar lantbruksnämndens tjänstemän.

En stor del av den rådgivning som lantbruksnämnderna lämnar de enskilda lantbrukarna gällande den yttre rationaliseringen bekostas av statsmedel. Utan att förringa värdet av den verksamheten kan man påstå, att teknisk rådgivning då det gäller täckdikning många gånger är lika betydelsefull och nödvändig som rådgivning för yttre rationalisering. Enligt vår mening vore det lika motiverat ur samhällets synpunkt, rent nationalekonomiskt, att lantbruksnämnderna utan särskild ersättning lämnade teknisk rådgivning i form av täckdikningsplaner till alla lantbrukare.

En kostnadsfri teknisk rådgivning i form av täckdikningsplaner kan sålunda ses såsom en för samhället lönsam investering. Det är därjämte värdefullt att man från samhällets sida stimulerar kontakten mellan jordbrukarna och samhällets olika organ för den yttre och inre rationaliseringsverksamheten. Därigenom ges ökade möjligheter att erhålla upplysningar i olika frågor som berör jordbruket, vilket är mycket värdefullt med tanke på den snabba anpassningsprocess som pågår inom jordbruksnäringen.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen genom skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en översyn av den s. k. lantbruksnämndstaxan i syfte att väsentligt minska avgifterna för upprättande av täckdikningsplaner i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 22 januari 1963

Wald. Svensson

Arne Persson

i Heden

Lennart Mattsson

Robert Johansson

i Dockered